

AÇILIŞ KONUŞMASI

Günaydın değerli katılımcılar. Böylesine seçkin bir küresel tedarikçi grubuna hitap etmek benim için büyük bir memnuniyet. Bugün, doğu ile batı arasında bir köprü görevi gören bir pazardan bahsetmek üzere buradayız. Birçoğunuzun bildiği gibi, Türk tüketici pazarı dinamik, genç ve modaya son derece duyarlıdır. Ancak bu pazara erişim, yalnızca iyi tasarım ve rekabetçi fiyatlardan ibaret değildir; aynı zamanda tavizsiz bir mevzuat uyumu gerektirir.

Bugün sizlere Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen kritik ürün güvenliği denetimlerini aktaracağım. Mevzuatın yarattığı **bürokratik sürecin ötesine geçerek**, bu düzenlemelerin neden ve nasıl uygulandığını birlikte ele alacağız.

Öncelikle ne yaptığımızı netleştirmek isterim. Mevzuatımız yalnızca bürokrasi oluşturmak amacıyla tasarlanmamıştır; üç temel hedef üzerine inşa edilmiştir. Birincisi ve en önemlisi, nihai kullanıcıyı ve çevreyi tehlikeli maddelerden korumaktır. İkincisi, haksız rekabeti önlemektir; güvenlik standartlarını göz ardı ederek maliyet düşüren firmaların, mevzuata uyumlu şirketlerin önüne geçmesini istemiyoruz. Son olarak ise, bu pazarda faaliyet gösteren markaların itibarını koruyoruz. Pazar güvenli olduğunda, tüketici güveni herkes için artar.

Operasyonlarımızın hukuki temelini incelediğinizde, **7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu**'na dayandığını göreceksiniz. Uluslararası ticarete aşına olanlar için belirtmek isterim ki, Gümrük Birliği sayesinde Türkiye'nin mevzuatı Avrupa Birliği ile neredeyse tamamen uyumludur. AB standartlarına uyumluysanız, bizim mevzuatımıza da uyumlusunuz demektir. Özellikle tekstil ve ayakkabı ürünlerinde, **REACH** ve **POP** (Kalıcı Organik Kirleticiler) mevzuatlarını titizlikle uygulamaktayız.

Denetim yapımız temel olarak iki ana sütuna ayrılmaktadır: Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile İthalat Kontrolü. Her ikisi de Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülmektedir ancak işleyiş biçimleri farklıdır.

Piyasa gözetimi, ürünler mağaza raflarına girdikten sonra gerçekleştirilir. Burada hem yerli hem de ithal ürünler denetlenir. REACH ve POP mevzuatlarına uygunluk kapsamında kimyasal kontroller yapılır. Ayrıca etiketleme kontrolleri ile birlikte çocuk ürünlerinde boğulma riski, kordon uzunlukları ve yanıcılık gibi fiziksel güvenlik riskleri de incelenir.

İthalat kontrolü ise sınırda gerçekleştirilir. Bu aşamada odak alanı biraz daha dardır. Kimyasal açıdan REACH uyumu kontrol edilir. Fiziksel olarak ise özellikle çocuk güvenliğine odaklanılır; ürünler piyasaya girmeden önce boğulma riski ve kordon güvenliği denetlenir. Ancak piyasa gözetiminden farklı olarak, ithalat kontrolü kapsamındaki her ürünün Türkiye pazarına girebilmesi için çevrim içi, risk esaslı bir sisteme başvurması gerekmektedir.

Bu noktada lojistik süreçleriniz açısından en kritik unsura geliyoruz: **TAREKS**. TAREKS, risk esaslı bir ticaret denetim sistemidir. Bu sistemin, ürünlerinizin nasıl işleme alınacağını belirleyen bir algoritma kullandığını anlamak son derece önemlidir. Sistem kademeli olarak çalışır. Ürününüz "Risksiz" olarak değerlendirilirse denetime tabi tutulmadan giriş yapar. "Düşük Risk" kategorisinde ise yalnızca belge kontrolü yapılır; test raporları, fotoğraflar, taşıma belgeleri ve faturalar incelenir. "Orta Risk" grubundaki ürünler gümrük sahasında fiziki kontrole tabi tutulur. Ancak "Yüksek Risk" kategorisine giren ürünler, mevcut test raporları olsa dahi doğrudan laboratuvar analizine gönderilir.

İşte bu noktada riskler oldukça yüksektir. Bir ürün test edilip güvensiz ya da mevzuata aykırı bulunursa reddedilir. Daha da önemlisi, bu ret kararı TAREKS algoritmasına geri bildirim olarak yansır. Bu durumda firmanız sistem tarafından daha “riskli” olarak algılanır. Bu da zincirleme bir etki yaratır: gelecekteki sevkiyatlarınız daha sık durdurulur, gümrükte bekleme süreleri ciddi şekilde uzar ve depolama ile test maliyetleriniz önemli ölçüde artar. Bu süreç, insan uzmanlığıyla desteklenen algoritma temelli bir sistemdir. Mevzuata uyumlu firmalar hızla ödüllendirilirken, uyumsuz firmalar gecikmelerle karşılaşır.

Peki “Yüksek Risk” kanalına takılmaktan nasıl kaçınabilirsiniz?

Öncelikle, tedarik zincirinizdeki kör noktaları tespit etmelisiniz. Çapraz bulaşmayı önleyin; uygun ürünlerinizin, uyumsuz ürünlerle aynı depolama alanında bulunmadığından emin olun.

İkinci olarak, ön test konusunda stratejik davranmalısınız. Sevkiyat öncesinde ürünlerin test edilmesini önemle tavsiye ediyoruz. Yalnızca kumaşı değil, detayları da test edin. Fermuarlar, zincirler, bağcıklar ve yapıştırıcılar; ağır metallerin veya yasaklı kimyasalların en sık tespit edildiği alanlardır. Etiketlerin ve lif içerik bilgilerinin doğru, Türkçeye uygun şekilde çevrilmiş ve ürüne sağlam biçimde iliştilirilmiş olduğundan emin olun.

Son olarak, **test raporlarınızı doğrulayın**. Ürünleri göndermeden önce tedarikçilerinizden aldığınız belgelerin ve test raporlarının gerçekliğini mutlaka kontrol edin. Sahte bir rapor, TAREKS sistemindeki itibarınızı zedelemenin en hızlı yoludur. Bu detaylara dikkat ederek, Türk pazarına sorunsuz bir giriş sağlayabilirsiniz.

Özetle, Ticaret Bakanlığı’nın denetimleri ticareti durdurmak için değil, güvensiz ticareti durdurmak için tasarlanmıştır. Türkiye gibi rekabetçi bir pazarda **mevzuata uyum sizin pasaportunuzdur**. Ürün güvenliğini önceliklendirdiğinizde, yalnızca Türk tüketicilerini değil, markanızın itibarını da korumuş olursunuz. Bu teknik düzenlemeleri birer kısıtlama olarak değil, iş birliğimizi tanımlayan bir mükemmeliyet standardı olarak görmeyi davet ediyoruz. Gelin yalnızca konteynerleri doldurmak için değil; Türkiye’ye giren her ayakkabının ve her giysinin pazara değer, güvenlik ve kalite katmasını sağlamak için birlikte çalışalım.

Zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

Şeyma Gül Çatal
Ticaret Uzmanı
Ticaret Bakanlığı